

Universtitet; det vilde vække Forundring, hvis det ikke fremgik af mangfoldige Dyringer og Domme om Universtitet, at der er et fuldstændigt Ubekjendtskab tilstede med Hensyn til Forholdene ved Universtitet og dets Virksomhed. Ligesom nemlig for længe siden den latinske Tunge er forstummet ved Forelæsninger og Examina, saaledes blive de omtalte Prøveforelæsninger, naar de finde Sted, holdte alene i Modersmålet, Talerne ligesaa; Disputatter kunne ogsaa holdes paa Dansk, og der er saaledes ingen Nødvendighed for, at en Professor skal være det latinske Sprog mægtig. Naturligviis vil det oftest træffe, at den, der ansættes ved Universtitet, har erhvervet Universtitetsdannelse og altsaa har bestaaet aegdemiste Examina; men det er utænkligt, at der 70 Aar, efterat Universtitetsfundatsen er givet, skulde ved Besættelse af Lærerposter ved Universtitet tages andet Hensyn end det, at Indsigt og Lærdom i de vedkommende Videnskabsfag er godtgjort ved offentlige Beviser. En Bestemmelse som denne er altsaa fuldkommen urædelt, og derhos i en Gagelov aldeles paa urette Sted. — I § 3 indeholdes en Bestemmelse, som vistnok naturligt findes i en Gagelov, men som jeg mener ikke er naturlig i en partikel Gagelov. Det er Bestemmelsen, som sigter til at forebygge Accumulering af Embeder. I Almindelighed ville nu vistnok Alle erkende det for utilbørligt, at flere forskjellige Embeder blive sammendnygede paa een og samme Person, ikke blot fordi et Pengebeløb, som burde og kunde fordeles paa flere, paa den Maade tilfalder een Mand, men ogsaa og fornemmelig, fordi det let kan skee, at disse Embeder ikke røgtes med den tilbørlige Omhu, især naar et af disse Embeder er af den Natur, at det kan lægge Beslag paa den Paagjældendes hele Kraft og Tid. Jeg skal altsaa ikke have — og jeg troer ikke, der er Nogen, der vil have Noget — imod, om en hensigtsmæssig Bestemmelse i saa Henseende kunde træffes, naar den blev givet i en almindelig Gagelov eller i en særlig Lov, saaledes at den fik Anvendelse paa Embedsmænd i alle Stillinger. Men vi have en Gageringslov for Personalet ved Retterne, og dette træffes altsaa ikke af en saadan Bestemmelse, uagtet jeg formoder,

at ogsaa der Accumulering af Embeder kan finde Sted. Naar en saadan Bestemmelse netop er bleven skudt ind i en Gageringslov for offentlige Lærere, da har man formodentlig havt saadanne Embeder for Ole, som ikke staae i nogen naturlig Forbindelse med Lærereembedet, og som altsaa ikke burde være overdragne til offentlige Lærere. Men der er en anden Klasse af Embeder, som netop staae i naturlig Forbindelse med Lærervirksomheden, og som hos offentlig ansatte Lærere vilde være i de rette Hænder. Ved saadanne Embeder vil det nu stille sig saaledes i Fremtiden, at det vil hedde: For dette Embede er bestemt den og den Løn; vil En overtage det, der ikke forener noget andet Embede dermed, faaer han den hele Løn; men bliver det overdraget til Nogen, der f. Ex. tillige er Universtitetslærer, skal han notes med den halve Løn. Der gives Poster, om hvilke det med Bestemthed tør siges, at de vanskeligt ville kunne besættes af Nogen saa vel som af Universtitetslærere; men jeg troer, at det vilde findes ganske naturligt, hvis Vedkommende vilde sige, at han holdt sig for god til at udføre for den halve Løn, hvad der vilde blive vederlagt en Anden med den hele Løn. Dette er altsaa det Betænkkelige, at det, for at forebygge en Accumulering af saadanne Embeder, leetelig vil komme til at gaae ud over Embedet selv. Jeg seer ikke rettere, end at det oftere maa blive Tilfældet, enten at saadanne Poster ville blive besatte med mindre kvalificerede Personer, eller at der maa sørges for at faae den Mand, der bliver anseet for meest skikket til Posten, ved at yde ham et personligt Tillæg. — Men i alle Tilfælde kan jeg ikke finde, at den Anvendelse, der er gjort af dette Princip paa allerede ansatte Mænd, kan være retfærdigt, naar det i Slutningen af Paragraphen hedder, at for de nu Ansattes Vedkommende skal der skee Afdrag af de ved denne Lov fastsatte Pengetillæg. Altsaa: dersom en Universtitetslærer har to Poster, selv om det er vittterligt, at disse Poster ikke ville af nogen Anden kunne bestrides, som de bestrides af ham, og det er givet, at den Lønning, der er tillagt disse Embeder, er for ringe, skal dog denne Mand, fordi disse to Poster tidligere ere overdragne